

HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA

Asiantuntija Leena Suojala, MTK
leena.suojala@mtk.fi

11.12.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

<https://mmm.fi/elainsuojelulaki>

- Taustalla Sipilän hallituksen esitys HE 154/2018 (= keväällä 2019 rauennut esitys), Rinteen ja Marinin hallitusohjelmissa muutoksia
- Kesän ja syksyn 2021 aikana neuvottelut hallituskumppaneiden kesken -> lisäyksiä -> lausunnot 14.1.2022
- Lausuntoja 476 kpl, esitys eduskunnalle 22.9.2022

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

MTK: +30 vrk
koko vuoden
aikana
toteutettavaksi

- **Parsinavetat:** ei kytkemiskieltoa lypsylehmille ja –hiehoille, lihanauttamiselle kytkemiskielto 5 v siirtymäajalla, jaloitteluvaatimus parsihiehoille ja –lehmille pitenee (uusi 60 vrk laidunkaudella **+30 vrk toteutettavaksi loppuvuoden aikana**), vapautus jaloitteluvaatimuksesta ~~45~~ **12** v siirt.aika
- Uusien parsinavetoiden rakentaminen ja käyttöönotto kielletään (muutos)
- Uusien navetoiden investointituen ehdoksi lisätään jaloittelutarha tai laiduntamismahdollisuus (uusi lisäys)
- **Emakoiden ja ensikoiden tiineyttyshäkit:** kieltoon ~~45~~ **12** v siirtymäajalla, max 8 vrk ajan sallittu, tuki investoinneille ja EHK:n kautta

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

- **Porsitushäkit:** olemassaolevien käyttöä ei kielletä, tuetaan vapaaehtoista siirtymistä investointituella ja EHK:lla
- **Uusien porsitushäkkien käyttöönotto kiellettäisiin** – EHK:n vapaa porsitus -toimenpiteen jatko OK
- Luonnonvaraisen eläimen elätiksi ottamisen kieltö koskemaan kaikkia eläimiä (muutos edelliseen HE:een, jossa vain linnut ja nisäkkäät)
- Kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä **kivunlievitys pakollinen** (vasikoiden nupoutus, karjupossujen kastraatiossa kipulääke ja paikallispuudutus pakolliseksi 4 v siirtymäajan jälkeen)
- **Kirurgisesta kastratiosta luovutaan 12 vuoden siirtymäajalla, jona aikana vaatimus paikallispuudutuksesta ja kipulääkkeestä, teollisuudelle tarvitaan riittävä sopeutumisaika**

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

- Vedensaanti: nisäkkäille ja linnuille **jatkuva vedensaanti pysyvissä pitopaikoissa**, poikkeuksena vastasyntyneet, eläinl. syyt, tarhattavat luonnonvaraiset, vaikeat sääolosuhteet, tietyt pito-olosuhteet jos vaatimus kohtuuton (igluvasikat, rekikoirat, turkiseläimet paitsi siitoseläimet – poikkeukset lajikohtaisiin asetuksiin) – silti **juotettava min 3 x pvssä**

Jatkuva vedensaanti
nisäkkäille ja linnuille –
ei muualla EU:ssa!

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

- **Positiivilistat:** hyväksyttävät tuotantoeläinlajit lain liitteeksi (nykyiset tuotantoeläinlajit listalla, **vesipuhveli lihantuotantoon - ei maidontuotantoon** hyväksyttävät seura- ja lemmikkieläinlajit asetukseen
- **Koirat ja kissat:** tunnistusmerkintä ja rekisteröinti pakolliseksi, osaksi eläintunnistusasetusta, ensin koirat v 2023 (myöhemmin kissat v 2026), < ikäisten pentujen maahantuonti myyntitarkoituksessa kielletään
- **Sikojen hyvinvoinnin arviointi teurastamolla:** broilereiden jalkapohja-arvioinnin tapaan lihantarkastuksessa arvioitaisiin hännänpurenta, niveltulehdukset, märkäpesäkkeet, lapahautumat (ennen hygieniaperusteisena, nyt hyvinvoinnin valvontana) -> lajikohtaiseen asetukseen, myöhemmin tarkempi hännänpurennan arviointi (EHK-toimenpidemittariksi)

Positiivilista
toteutettu
osin vain BE
ja NL

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

- **Kalat ja ravut:** kalastuslakiin kohtelu, lopetus (mm. sumppu, pyydystä&päästä –kalastus, lopetusvaatimukset ja niiden poikkeukset koskien isoa määrää tai vaikeita olosuhteita), kalastusrikkomus ja kalastusvalvonta (uutena)
- Kalastuslaki on erityislaki, eläinten hyvinvointilaki yleislaki – erityislaki yleislain edelle
- **Eläinten lopetus:** tainnutus vaaditaan **aina** ennen pistoa teurastuksen yhteydessä (uskonnollinen teurastus – halal, kosher)

HE Laki eläinten hyvinvoinnista

MTK:
asiantuntijan
käyttö myös
tuottajalle

- **Valvonta:** valvontaorganisaatio säilyisi muuten nykyisellään (muutostarve sitten, jos organisaatio muuttuu), mutta uutena ”kehotus” uutena työkaluna valvontaan, asiantuntijoiden käyttö valvonnan apuna lakiin
- **Jalostus:** tiukennetaan nykyisestä, jalostukseen käytettävän eläimen tulee pystyä lisääntymään luonnollisesti, eläinlääkäreille ilmoitusvelvollisuus (koirarekisterin kautta) perinnöllisistä sairauksista
- Lajikohtaisten asetusten valmistelu käynnistyy välittömästi lain jälkeen, turkiseläinasetus ensimmäisenä, asetus munivien kanojen hyvinvoinnista jäänyt hallituskumppaneiden pöydälle

Kommentteja MTK:sta

- **Viljelijän oikeusturva vs. pakkokeinot:**

Toistuvien eläinsuojeluvalvontojen tuloksia (vaikka laiminlyönnit olisi todettu eri asioista ja korjattu määräysten mukaan) voidaan käyttää eläintenpidon lopettamiseen (nykyisen 44 § ”kiireelliset toimenpiteet” käyttö lisääntynyt). **Tuotannon hallitun alasajon mahdollisuus olisi oltava. Tarvitaan erillinen lautakunta linjaamaan valvonnan tulkintoja yleisellä tasolla.**

- **Positiivilista tuotantoeläinlajeista:**

Kaventaa elinkeinonvapautta (EU vs. Suomi), **uusien eläinlajien hyväksyminen tuotantoeläinlajeiksi olisi hankalaa jatkossa.** Onko hyvää lainsäädäntöä, kun jo etukäteen kavennetaan kehittämismahdollisuuksia?

- **Eläinlääkäripalvelujen** saatavuus turvattava koko maassa

